

LOV OG EVANGELIUM

Gitt ut av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Nr. 5

15. mai 1984

20. årg.

Alt som ikke er av tro, er synd

(Rom. 14,23)

Troen, samvittigheten, det gode hjerte-forholdet til Gud — se det er hjertet og livskilden i det nye menneske. Mange ting er viktig i det åndelige liv, slik som kjærlighet, ydmykhet, oppriktighet, gode gjerninger; men bare *en* ting er livet, bare *ett* er hjertet i legemet! Det er troen, samvittighetsfreden, den indre visshet om å stå i nåde hos Gud. Til det hører to ting:

For det første at en ved evangeliet og nåden i Kristus er blitt frigjort fra lovens træleåk. Du må ha fått syndenes forlattelse og visshet om det og leve med barnekårets ånd i fortrolig vennskap med Gud.

Dette er selve kilden til all guds frykt, all kjærlighet, lys og kraft til det gode. mangler denne fortrolige barnekårets ånd, da er alt det som Gud elsker, vanskelig, tungt og umulig, og alt det en gjør, er trælens onde og uvillige tjeneste. Følgen av det er for det første at disse gjerningene *ikke behager Gud*: for han vil ikke ha noen tvinget tjeneste, og «så mange som holder seg til lovgjerninger, er under forbannelse»; og for det annet at jeg er *maktesløs og får ingen kraft til*

å gjøre det gode. Synden får tvertom større og større makt over meg ved loven.

Derimot så snart jeg har fått visshet om Guds vennskap, og min Gud har sagt til meg: Sønn, vær frimodig! Dine synder er deg forlatt, å, da lever jeg, da er mitt hjerte varmt, da er hans åk en glede for meg, og hans byrde er lett. Når min Gud har sagt til meg: *Du er min*, da går jeg bort med en salig hemmelighet i mitt hjerte, jeg har en venn, en skatt, en kjærlighet som ikke kan sammenliknes med noe — da kan jeg med glede bekjenne: «Kristi kjærlighet tvinger meg» til å tjene ham, til ikke å leve for meg selv lenger, men for ham som er død og oppstanden for meg. Se, dette er hjertet og livet i all sann guds frykt! —

For det annet kreves det til denne tro, til denne visshet om å ha Guds velbehag, at jeg også vet at *det liv og de gjerninger* som jeg egentlig og med forsett *legger vinn på*, er velbehagelige for Gud, slik at jeg gjør dem nettopp fordi de er i samklang med Guds ord og vilje. Det som jeg synder i min skrøpelighet, det hører med til det som jeg daglig legger inn i Fader-

vår, når jeg ber: «Forlat oss vår skyld.» Og for det får jeg tro en evig og uavlatelig tilgivelse. Men det liv som jeg egentlig legger vinn på, det som jeg med viden og vilje gjør som min egen gjerning, det må være i overensstemmelse med Ordet. For det kan ikke forenes med troen og en god samvittighet, hvis jeg ikke anser det for å være godt og i samklang med Guds vilje. Denne bevissthet som vi kan kalte *troen i gjerningene*, er egentlig den tro som apostelen taler om her, når han sier: *Alt det som ikke er av tro, er synd.*

Vi må først finne nåde ved troen på Kristus, og leve i fred med Gud, og dernest rekne Guds vilje som rettesnor for vårt liv slik at vi gjør våre gjerninger i tillit til at de stemmer med Guds vilje — alt det som ikke springer fra en slik kilde, det er synd.

Her ser vi hvordan det å oppfylle det første bud er kilden og betingelsen for å oppfylle alle de andre budene. Gud må være *hjertets Gud*. Hjertet må over alle ting frykte, elske og stole på Gud alene, det er hovedsaken i alt kristenliv.

Det er ikke uten grunn vi taler så meget om dette. For nest etter den store hovedartikkelen om rettferdiggjørelse ved tro, er dette det første og viktigste punkt

i læren: hva et rett kristenliv består i, eller hva som er gode gjerninger som tekkes Gud. Derfor har også djevelen til alle tider brukt all sin makt på å forvrenges disse to hovedsannhetene. Ser vi på Kristi tid, finner vi hvordan det nettopp var på disse to hovedpunkter at læren var forvrengt. Og vi ser hvordan alt det som Herren lærte, gikk ut på: Først at intet menneske var rettferdig for Gud, men at all rettferdigheit for Gud bare ble skaffet til veie på den måten at han «gikk til Faderen»: dernest at gjerningene ikke i og for seg gjorde livet teknelig for Gud, men at Gud ville ha hjertet.

Den som virkelig vil stå seg rett med Gud, gå på hans veger og leve et sant kristenliv, han må prøve seg på dette! Det er fryktelig med det hykleri som mange kommer inn i her; de vil leve et kristenliv uten å gi akt på hovedsaken ved det og hovedvilkåret for det: det å leve i *Guds vennskap*, i troen på hans velbehag. La oss ikke friste Herren! Han ser godt hvordan du har det. Og han ser etter troen. Hva hjelper det om du gjør deg møye med guds frykt og kristendom, hvis Herren likevel til slutt forkaster det alt sammen som hykleri og synd? *For alt det som ikke er av tro, er synd.*

C.O.Rosenius

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt til alle som sender eksp., namn og adr.

Bladet blir halde opp av frivillige gåver.

Eksp: O. Dyrøy, 5620 Tørvikbygd.
Telefon (055) 58363

Alt som har med bladet sin eksp.
blir sendt dit, som tinging, oppseining
og adresseforandring.

Gåver til bladet kan sendast kass. S.Bøhn
postgiro 5 68 21 33
Red. Amund Lid, 5600 Norheimsund.
Tlf. (055) 51 080.

Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Form. Ragnar Opstad

Opstadv. 38, 4350 Nærøe Tlf. 04-433685
Kass. Sverre Bøhn, 5601 Norheimsund.
Postgiro 5 68 21 33. Bankgiro 3530.21.00932

ØYSTESE TRYKKERI A/S

Ekteskapet vere i akt og æra hjå alle

I Hebreerne 13.kap. vers 4 står det eit ord frå Gud som er høgst aktuelt i vår tid, og nødvendig å minna om: «Ekteskapet vere i akt og æra hjå alle, og ektesenga usmitta! for lauslevande og horkarar skal Gud døma».

Ekteskapet er skipa, eller innstifta av Gud, og den finaste og beste form for samliv som finst millom menneske her på jorda, om det blir slik Gud tenkte og ville. Gud skapte menneske i si likning, i Guds likning skapte han *det* til mann og kvinne skapte han *dei*. Og Gud velsigna *dei*, og Gud sa til *dei*: De skal veksa og aukast og fylla jorda og leggja henne under dykk. (1.Moseb.1,27-28). Og Herren Gud sa: Det er ikkje godt at mannen er einsleg. Eg vil gjeva han ei hjelp som hø-

ver åt han — Og Herren Gud bygde ei kvinne av det sidebeinet han tok av mannen, og leidde henne fram til han, står det i 1.Moseb.2.kap.

Du kan sjølv lesa der om den fyrste operasjon som blei fyreteken på eit menneske, og den utførde Gud sjølv: Då let Herren ein tung svevn koma på mannen, og medan hansov, tok han eit av sidebeina hans og fyllte att med kjøt. Og av dette sidebeinet bygde så Gud ei kvinne. Difor står der også skrive at ho skal kallast kjerring, for ho er teken av ein kar. Difor skal mannen skiljast med far sin og mor si og halda seg hjå kona si, og *dei skal vera eitt kjøt*.

Om dette sa Jesus (Matt.19,4-9) «Hev de då ikkje lese at skaparen alt frå det fyrste skapte dei mann og kvinne og sa: Difor skal mannen skiljast frå far sin og mor si og halda seg hjå kona si, og dei to skal vera eitt kjøt. So er dei då ikkje lengre to (menneske), men *eitt kjøt* (eitt menneske), og det som Gud hev bunde i hop, det skal menneske ikkje skilja».

Ved ekteskapet la Gud grunnlaget for alt samfunn millom menneske, og ved det skapte han heimen, som er samfunnet millom foreldre og barn, og er det beste grunnlag for den komande slekta å veksa opp i, og der blir grunnlaget lagt for det samfunnet der menneske lever og skal utføra si teneste og kall. Som ekteskapet er, og heimane er, slik blir også samfunnet i land og rike.

Er så ekteskapet i akt og æra millom oss som lever i dag? Du som les dette, er det i akt og æra hjå deg? Takkar du Gud for ektemaken din, og heimen Gud har gitt dykk? Du treng ikkje svara meg,

men ver ærleg overfor deg sjølv og for Guds ansikt! for ein dag lyt du svara for Guds ansikt korleis du har forvalta den store gåva Gud har gitt i ektemake og heim.

Det er svært å sjå korleis ekteskapet blir ringeakta i vår tid, og vanæra millom store deler av vårt folk. Med uhyggeleg fart, flytter ungdomen saman i såkalla «papirlause ekteskap» utan å gå inn i ekteskap på lovleg vis, og det verste er at «dei set si æra i si skam», slik skrifta seier. Dette kallar Guds ord for lauslivnad og å leva i hor, og skulle dette nå deg som lever slik, ville eg gjerne nå deg med dette formaningsordet frå Gud: Ekteskapet vere i akt og æra hjå alle, og ektesenga usmitta! for lauslevande og horkarar (og kvinner) skal Gud døma. Det er like visst som at det er så laga at menneske *lyt døy* ein gong, og deretter kjem dom.

Ein annan måte å ringeakta Guds skapar-ordning og ekteskapet og heimen på, er den likestillingsånda og kampen som kvinnene fører for å vinna likestilling med mannen. Den ånd og den kamp er ikkje av Gud, for til mann og til kvenna skapte han dei, med kvar sitt kall og utrustning. Kvenna til å vera kona og med-hjelp for mannen, mor for barna, og husmor i heimen, og Guds ord seier at du skal vera mannen din underdanig i alle ting, for Gud har sett mannen til overordna og ansvarleg overfor Gud. Den kona som gjer seg til herre i heimen, og mannen til ein dreng som skal tena henne og hennar sjølvliv og eigenkjærleik, og forlet heim og barn til sjølvstyr, og dreg ut i arbeidslivet for å tena pen-

gar og realisera seg sjølv, som dei seier, ho vanærar Gud og hans kall og skaperordning, mannen og ekteskapet sitt, og kallet og tenesta Gud har gitt kvenna. Det blir til stor skade for deg sjølv, for ekteskapet og heimen din, og for samfunnet. Du tek arbeidet dei unge skulle hatt, og resultatet blir arbeidsløysa og lediggang for dei unge, som er rota til alt det vonde samfunnet stirr med, og ein heim utan mor og utan husmor, det er ingen heim, og der blir rota lagt til skilsmisse og oppløysing av ekteskap og heim og vanskane samfunnet ikkje rår med i dag.

Mannen har Gud kalla og utrusta til å vera overhovud og ansvarleg i ekteskapet og i heimen. Han er etter Guds ord kalla til å elsa kona si, som Kristus elskar menigheten og gav seg sjølv for dei. Nokre kvinner har sagt til meg at eg set større krav til kvenna enn til mannen når eg forkynner. For meg ser det å elsa kona som Kristus elsa sin menighet, så han gjekk i staden for dei inn under synda og domen og skulda dei var dømde til og sona det ved sin død og blod, ut for å vera langt større enn å vera mannen underdanig i alle ting. Misforstår mannen det å vera hovud for kvenna og heim, og brukar makt for å undertvinga kvenna til underdanigheit, då vanærar du Gud og kona di, og øydelegg heimen din. Det Gud seier til kvenna, det seier han til kvenna og ikkje til mannen, og ventar at ho innordnar seg under Guds vilje frivillig. Og det Gud seier til mannen, det seier han til mannen, og ventar at han innordnar seg frivillig under Guds ord og vilje. Gjer dei båe two det, får dei leva

under Guds velsigning i ekteskapet og i heimen, og til velsigning for det samfunnet me lever i.

Skal berre nemna nokre få ord til frå Gud: «Lat dykkar ferd vera utan pengehug, so de er nøgde med det de hev! for han har sagt Eg skal så visst ikkje sleppa deg og ikkje forlata deg, so me hugheilt kan seia: Herren er min hjelpar, eg vil ikkje ottast». (Hebr.13,5-6).

Korleis er det hjå deg, i ditt ekteskap og din heim? når det gjeld pengehugen og å vera nøgde med det de har? Eller er du å finna i det misnøgde hylekoret som aldri får nok, men krev og krev og tru-

gar arbeidsgivar og samfunn om høgare løn, større kjøpekraft og høgare levestandard?

Dette får vera nok for denne gongen. Her skulle vel vera nok å tenkja over for oss alle, inne for Guds ansikt? Her manglar det i alle fall ikkje på synd og skuld, og skulle du koma til å sjå di synd og skuld, så vil eg minna deg om eitt ord frå Herren: Dette er skrive for at me ikkje skal synda, men om nokon syndar, så har me ein talsmann hjå Herren, Jesus Kristus den rettferdige. Han ventar på deg, kan tilgi synder, og gi deg ei ny ånd og sinn.

Amund Lid

Da han ble mishandlet, åpnet han ikke sin munn

Av David Hedegård

Og straks om morgenen holdt ypperstepresten samråd med de eldste og de skriftlærde, hele rådet, og de bandt Jesus og førte ham bort og overga ham til Pilatus. De gikk ikke selv inn i borgen, forat de ikke skulle bli urene, men kunne ete påske. Pilatus gikk da ut til dem og sa: «Hva klagemål fører dere mot dennemann?» De svarte ham: «Var dette ikke en ugjerningsmann, da hadde vi ikke overgitt ham til deg.» Pilatus sa da til dem: «Ta dere og døm ham etter deres lov!» Jødene sa da til ham: «Vi har ikke rett til å avlive noen» — forat det Jesu ord skulle oppfylles som han sa for å gi til kjenne hva slags død han skulle dø.

Og de begynte å føre klagemål imot ham og sa: «Denne mann har vi funnet

vill-leder vårt folk og forbyr å gi keiseren skatt, og sier om seg selv at han er Messias, en konge.» Og på alle yppersteprestenes og de eldstes klagemål svarte han intet. Da sa Pilatus til ham «Hører du ikke hvor meget de vitner imot deg?» Og han svarte ham ikke på et eneste ord, så landshøvdingen undret seg storlig.

Pilatus gikk da inn i borgen igjen og kalte Jesus for seg og sa til ham: «Er du jødenes konge?» Jesus svarte: «Sier du dette av deg selv, eller har andre sagt deg det om meg?» Pilatus svarte: «Er jeg en jøde? Ditt folk og yppersteprestene har overgitt deg til meg; hva er det du har gjort?» Jesus svarte: «Mitt rike er ikke av denne verden; var mitt rike av denne verden, da hadde mine tjenere stridt for at jeg ikke skulle bli overgitt til jødene;

men nå er mitt rike ikke av denne verden.» Pilatus sa da til ham: «Så er du dog konge?» Jesus svarte: «Du sier det; jeg er konge. Jeg er dertil født og dertil kommet til verden at jeg skal vitne for sannheten. Hver den som er av sannheten, hører min røst» Pilatus sier til ham: «Hva er sannhet?» Og da han hadde sagt dette, gikk han igjen ut til jødene og sa til dem: «Jeg finner ingen skyld hos ham.»

Da sa Pilatus til yppersteprestene og folket: «Jeg finner ingen skyld hos denne mann. Men de tok sterkere i og sa: «Han oppvigler folket, han lærer over hele Jødeland, fra Galilea av, hvor han begynte, og like hit.» Da Pilatus hørte det, spurte han om mannen var fra Galilea, og da han fikk vite at han hørte under Herodes, sendte han ham til Herodes, som også var i Jerusalem i de dager.

Og da Herodes så Jesus, ble han meget glad; for han hadde i lang tid ønsket å få se ham, fordi han hadde hørt om ham, og han håpet å få se et tegn av ham. Han spurte ham da med mange ord; men Jesus svarte ham intet. Og yppersteprestene og de skriftlærde sto og klaget hårdt på ham. Men Herodes med sine krigsfolk hånte og spottet ham; deretter kastet han et skinnende kledebon om ham og sendte ham således tilbake til Pilatus. Den dag ble Pilatus og Herodes venner; før hadde de ligget i fiendskap med hverandre.

Da kalte Pilatus yppersteprestene og rådsherrene og folket sammen, og sa til dem: «Dere har ført denne mann fram for meg som en som forfører folket til frafall; og se, jeg har tatt ham i forhør

for deres øyne, men jeg har ikke funnet dennemann skyldig i noe av det dere klager på ham for; Herodes heller ikke, for jeg sendte dere til ham; og se, han har ikke gjort noe som fortjener døden. Derfor vil jeg refse ham og så gi ham fri.»

«Han skal være konge over Jakobs hus evindelig, og det skal ikke være ende på hans kongedømme» (Luk. 1,33). Slik talte engelen til jomfru Maria da han bebudet Jesu fødsel. Profetene hadde forutsagt at den kommende Frelser skulle være en konge. Da Jesus bekjente for Det høye råd at han var Messias, innebar den bekjennelsen at han var den kongen som profetene hadde forutsagt. Men også for Pilatus bekjente han at han var en konge. Og over korset hans på Golgata sto overskriften: «Dette er Jesus, jødernes konge.» I den kristne kirken har man også alltid lært at ett av hans embeder er det kongelige embedet.

1. *Han er en konge*

På Jesu tid var ikke kongene bare symboler. I vår tid er de jo ofte ikke mer enn det. I den gamle verden derimot var det kongens kjennetegn at han hadde makten; han var den suverene herskeren. Den Messias som jødene ventet seg, tenkte de seg slik: han skulle være utrustet med enorm makt, slik at han kunne beseire alle fiender og gjøre Israels rike sterkt og fritt. En Messias uten ytre makt — det var en urimelighet. Og for Pilatus var det like ubegripelig at denne bakkundne fangen som sto foran ham, skulle være en konge.

Makten — den lå vel hos Det høye råd, hos Herodes og Pilatus. Jesus står tilsynelatende helt maktesløs overfor disse myndigheter, og de kan gjøre med ham hva de vil. Det høye råd kommer med løgnaktige anklager — bl. a. påstår de at Jesus forbyr at man skal gi keiseren skatt. Herodes behandler Jesus slik han vel brukte å behandle narrer som opptrådte ved hans hoff. Både kongen og soldatene hans hånte Jesus og møtte ham med forakt.

Likevel er det noe majestetisk kongelig over Jesu holdning der han står overfor Pilatus og Herodes. Hos ham finnes ikke snev av usikkerhet, ingen uro, ingen tvil om hva han skal si eller ikke si. Han er uberørt av fiendenes hat, av hånlatteren ved Herodes' hoff.

Også for Pilatus bekjenner han at han er en konge og at han altså i virkeligheten har makt. Men det er ikke spørsmål om politisk makt. Han er ingen konkurrent til keiseren, for Jesu rike er ikke av denne verden. Det tilhører den usynlige, åndelige verden. Han er kommet for å «vitne for sannheten», for å gi oss mennesker den hele og fulle åpenbaring om Gud, slik at vi kan lære ham å kjenne og komme i samfunn med ham. Dette er et annet uttrykk for at han har kommet for å frelse oss fra våre synder. Og hver den som er av sannheten — dvs. hver den som ser sin synd og vil bli frelst — hører hans röst, lyder ham, blir en medborger i hans rike.

Under sitt jordiske virke vitnet Jesus at han hadde makt til å forlate synder (Matt. 9,6). Syndene våre — det er vår dypeste og vår egentlige nød. Jesus, og

bare han, kan fri oss ut av denne nøden. «Og det er ikke frelse i noen annen, for det er heller ikke noe annet navn under himmelen, gitt blant mennesker, ved hvilket vi skal bli frelst» (Ap.gj. 4,12) — frelst fra våre synder.

Det sies ofte at menneskene i vår tid ikke har noen følelse av å være syndere. De har så mange andre problemer, men synden er ikke deres problem. «Det moderne menneske bekymrer seg ikke for sine synder.» Til det må man svare at ikke et eneste menneske — uansett hvilken tid det lever i — kan kjenne sin synd rett uten Den Hellige Ånds hjelp. Det er han som overbeviser om synd. Og hver og en som bruker Guds ord daglig, leser det med vanlig menneskelig ærlighet, får oppleve denne overbevisning. Han kommer til bevissthet om sin synd og ser at han trenger en Frelser.

2. Jesus har vunnet sin makt ved sin lidelse og død

Profeten Esaias skrev en gang om Herrens lidende tjener: «Lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det; han opplot ikke sin munn» (Es. 53,7). I Det gamle testamente forekommer det aldri at den som utstår lidelse, gjør det i taushet. I Salmenne møter vi mange lidende mennesker som roper høyt i sin lidelse. Noen av dem klager over fiender som plager dem, andre bekjenner sin synd og anklager seg selv for det onde de har gjort.

Men Jesus gjennomlevde sin lidelse i taushet, fullstendig i samsvar med Esaias' ord om Herrens tjener. Apostelen Peter skriver om ham: «Han som ikke

skjelte igjen når han ble utskjelt, ikke truet når han led» (l. Pet. 2,23). I hele pasjonshistorien finnes ikke et eneste ord om at Jesus klaget under sin lidelse. De spytet ham i ansiktet, slo ham, satte på ham ei narrekåpe, pisket ham og spikret ham fast til korset — men det kom ikke en eneste klage over hans lepper. De avsnittene vi nettopp har lest av fjerde akt beretter også gjentatte ganger om Jesu taushet. Når de jødiske lederne anklager ham for Pilatus, tier han — til landshøvdingens forundring. Og når kong Herodes kommer med sine mange spørsmål, svarer han ikke ett ord.

Det har vært sagt at gjennom sin taushet har Jesus brakt forsoning for all vår syndige tale. Bibelen har mange og strenge bedømmelser av de syndige ord. Jakob sier i sitt brev at tungen er en ild. «Som en verden av urettferdighet står tungen blant våre lemmer; den smitter hele legemet og setter livets hjul i brann» (Jak. 3,6). Vi har alle syndet mye med vår tunge, men Jesus har lidt straffen også for de syndene.

Framfor alt minner hans taushet oss om de nettopp siterte ordene fra Esaias 53. Han er Guds lam, offerlammet, som bærer verdens synd. I samme kapittel blir Herrrens tjeners selvhengivelse i døden kalt «et skyldoffer» (v. 10). Hans offer har altså et forbilde i de gammeltestamentlige ofringene.

Det gamle testamente har jo utførlige forskrifter om ofring, helligdom og prestesæmbede. Summen av alle disse forskrifter er at det ikke finnes noen vei direkte fra det syndige mennesket til den hellige Gud. Men Gud hadde i sin nåde

gitt menneskene et nådemiddel, og gjennom det kunne de få synden utslettet og komme inn i samfunnet med ham. Og dette nådemidlet var offeret. Om dette sier han: «Jeg har gitt dere det (dvs. blodet) på alteret til å gjøre soning for deres sjeler» (3. Mos. 17,11).

Hebreerbrevet lærer oss at de gammeltestamentlige ofre er forbilder for Jesu offer, som vi nettopp sa. Og mer enn det: i Åp. 13,8 står det at Guds lam er «slaktet fra verdens skapelse» — dvs. at Jesu offer fantes i Guds plan fra evighet av og derfor var en virkelighet for Gud fra verdens skapelse. Dette var den egentligste grunnen til at det kunne vinnes forsoning med Gud i gammeltestamentlig tid. I kraft av Kristi offer ble Abraham rettferdig: i kraft av det ofret gikk kong David inn til Guds evige glede.

Jesus utsto sin uhørte, ufattelige lidelse i taushet fordi han visste at han led i samsvar med Guds vilje. Det var Guds evige plan at Jesus på denne veien skulle få makt til å forlate synder, makt til å føre oss til Gud.

3. Vi må velge Jesus til vår konge eller forkaste ham

De jødiske ledere krevde at Pilatus skulle bekrefte deres dødsdom over Jesus og la ham henrette. Men Pilatus innså at Jesus ikke var noen farlig forbryter. Han hadde ingen lyst til å gå ypperstепrestenes og fariseernes ærend. På den andre siden ville han heller ikke støte dem. Han forsøkte å unngå å ta stilling til Jesus. Det var derfor han sendte ham til Herodes. Han håpet tydeligvis at He-

rodes skulle felle dommen, men heller ikke Herodes ville ta stilling til Jesus.

Ethvert menneske som møter Jesus, må ta stilling til ham. Han møter oss i evangeliet, i det kristne budskapet. Når dette budskapet når samvittigheten, har avgjørelsens stund kommet; da kan vi bli omvendt, da kan vi få det rett med Gud. Vi må minnes det vi en gang lærte i katekismen, at vi «ikke av egen fornuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus eller komme til ham». Vi kan ikke ut fra oss selv ordne opp vårt forhold til Gud når som helst. Vi er avhengige av at Den Hellige Ånd kaller oss «ved evangeliet».

Når et menneske opplever dette kallet, står han overfor valget, det evighetsavgjørende valg. Om han sier ja til Kristus, blir han løst fra alle sine synder i kraft av hans blod. Og å si ja til Jesus det er å gi seg til ham med alle sine synder og la ham bli konge.

Mange er de som i kallets stund sier nei til Jesus med det samme. Det gjorde

mange som lyttet til Jesu forkynnelse under hans jordliv, og det gjorde mange som hørte apostlenes forkynnelse. Men det finnes også slike som ikke vil ta stilling, som i likhet med Pilatus vil skyve avgjørelsen fra seg. Slik var det med den romerske landshøvdingen Feliks, som omtales i Ap.gj. 24. Da Feliks hørte Paulus tale om rettferd, avhold og den kommende dom, da ble han forferdet og sa: «Gå bort for denne gang! Når jeg får god tid, vil jeg kalde deg til meg igjen»

Til den som opplever Guds kall, må det sies: Ta vare på den tid da Gud søker deg! Den kan snart være forbi. Og minnes også dette: Ikke noe menneske kan til syvende og sist unngå et møte med Jesus. Han er den uunngåelige som står i hvert eneste menneskes vei. Jeg har bare valget mellom å møte ham her i nådens tid som min Frelser eller å vente til den ytterste dag og møte ham som min dommer.

I dag deg Jesus kaller, det er så kjærlig
ment.

Gjør opp din sak med Herren,
for snart det blir for sent!

I dag, i dag for intet, for intet alt be-
gjær,
i morgen kan du være hvor intet kall er
mer!

(Sangb.180,2)

Fra «Smertenes mann»

Nåde nok for deg

I natt kom det for meg ein setning eg høyrde på eit småmøte, og det førde til at Ordet opna seg til velsigning for mi sjel, og nå vil eg gjera eit forsøk på å dela det med deg.

Ordet som blei sagt på det møte var den korte setningen: *I Jesus er det ingen begrensing*. Og det er ei velsigna sanning, som blir stadfest i Guds ord mange gonger, og eg vil ta fram nokre av dei Guds ord som blei til mat og velsigning for mi sjel, og det står skrive at me kan trøysta andre med den trøyst me har vorte trøysta med av Gud.

I 2. Korint. 12. kap. fortel Paulus at etter han blei rykt inn i Paradis og fekk høyra useielege ord, som eit menneske ikkje har lov å tala, fekk han, for å ikkje ovmoda seg, ein tagg i kjøtet, ein satans engel som slo han og ydmyka han. Han sto hjelpelaus overfor det, og han ba Gud ta den bort. Til det svara Gud: *Min nåde er deg nok, for mi kraft vert fullendda i vanmakt*.

Dei «lærde» er ueinige om kva denne taggen eller tornen var, men eit kvar frelst Guds barn, som og Paulus hadde (sjå Rom.7, 22-25), har me i den medfødde syndige natur-kjøtet, som Bibelen kallar den. Denne tornen sette djevelen inn på fallets dag, ved synda fekk me del i djevelens natur, som elskar synda, elskar seg sjølv og søker sitt eige. Ingen ting kan stikka, pina og plaga og audi-
mjuka eit Guds barn som denne natur, som ikkje vil lyda Guds lov, kan det heller ikkje. Du kan vel ikkje telja alle dei

gongene sjelefienden har sagt deg: Og du trur at du er eit Guds barn, du som er slik som du er: sjølvkjær, æresjuk, og vil gjerne vera noko innefor Gud og overfor menneske, kald og uåndeleig i hjarta, så lite audmjuk av hjarta, og er plaga av syndige tankar og lyst til det vonde, du som seier og vitnar at du høyrer Jesus til, til dei reine og rettferdigen, som er uten synd — sjå berre korleis du er i det indre og skjulte. Du gjev deg ut for noko du ikkje er, du er ein stor hykilar. Hadde du vore eit Guds barn, hadde du ikkje vore slik du er, men eit ganske anna menneske, det står då at for den som er eit Guds barn er alt det gamle forgjenge og alt er vorte nytt.

Du har vel heller ikkje tal på alle dei gongene du har bede Gud om kraft til å signa over dette vonde, bede han om å ta det bort, for det vil stilla seg millom deg og Jesus, ta frå deg frimodet og trua på at du er eit Guds barn. Paulus blei ikkje bønnhøyrd slik han tenkte og ville, og det blir ikkje du heller: I staden svara Gud: *Min nåde er deg nok!*

Høyrer du det? Høyrer du kva Gud seier: Min nåde er deg nok! Gamle Torgeir Fjærtoft vitna så ofte: «*Det er nok det som Jesus gjorde*» Han hadde sett løyndomen i evangeliet, løyndomen i trua og frimodet til den vesle flokk som trur og vitnar at dei er Guds utvalde og kjære barn. «Hvor salig er den lille flokk, som Jesus kjennes ved. I ham sin frelser, har den nok, nu og i evighet».

Det Jesus gjorde for deg på Golgata er

nok, også for deg, sjølv om du må lida under tornen i kjøtet, sjølv om du har slangegifta i blodet og kjøtet. «Der er liv i et blik på det Golgata kors, ja, just nu er der liv og for deg».

Så var det eit ord til deg som tenkjer, at dette er nok for andre gode og bra menneske, men ikkje for deg, synda di er alt for stor og hesleg til å kunna bli tilgitt på ein så lettint måte. Eg har prøvt søkja Gud mange gonger, men synda er der framleis, og eg er den same som før.

Det kjem av at du ennå ikkje kjenner Jesus og hans nåde rett, av at du hører meir på djevelen og ditt vonde og løgnaktige og vantru hjarta, enn på Guds ord og nådens evangelium. Ein forfallen drankar kom ein dag sjanglande gjennom Stavangers gater, ulukkeleg og nedfor på sjel og lekam. Ein stad hørerde han sang, der var møte, og gjekk inn og sette seg på nederste benk. Han hørerde på tale og sang som vitna om frelsen i Jesus Kristus, men kom til at dette var nok ikkje for ein slik som han, hans synd var alt for stor til at der kunne vera nåde og tilgivelse for han. Han gjekk bort over kaiane i Stavanger, og der såg han ein dampbåt som gjekk ut leida. Gneistane kom opp av pipa, dala ned i sjøen og slokna. Då kom han i hug sangen han hadde høyrt inne på møtet: «Mi synd er mot Jesus som gneisten mot hav, han sloknar og sokk i det djupaste kav». I ein blink såg han kor stor og endelaus Jesus og hans nåde var. Mot Jesus og nåden var hans synd som gneisten mot havet, og han gjekk frelst og fri heim med den trua i hjarta at Jesus og nåden var nok, også for han. I Jesus er det in-

gen begrensing, der er nåde nok for alle, kven du så er.

Den eine røvaren på krossen på Golgata, som erkjente og bekjente at han leid berre det han hadde fortent etter eit syndfullt liv som røvar, men Jesus som hang ved sida hans var uskyldig. Det var inga lang bøn han ba: Jesus, kom meg i hug når du kjem i ditt rike. Jesus svara han straks: Sanneleg, seier eg deg, du skal vera med meg til Paradis i dag. Nåden var nok også for han. Jesus og det verket han gjorde då han sona verda si synd ved sitt blod, då han tok verda si synd på seg og betalte synda si løn som er døden i vår stad, der er der inga begrensing. Der er nok for alle som vender seg til han, også for deg, anten du er ein mordar som har teke andres liv, kanskje ditt eige barn i mors liv, eller har vore med og utført andres ynskje om å bli fri det, eller du er ein som lever eit usedleg liv i hor og ulivnad utanom ekteskap som sambuar, eller du er ein tjuv og ransmann og har såkalla svarte pengar du har snytt samfunnet for, som røvaren på andre sida av Jesus.

Men kanskje du tenkjer at slike store synder har ikkje du på samvitet, du er eit aktverdig menneske som kan seja som den unge mannen som kom til Jesus og spurde kva han skulle gjera for å arva evig liv. Jesus svara han: Boda kjenner du: Du skal ikkje gjera hor! Du skal ikkje drepa! Du skal ikkje stela! Du skal ikkje vitna rangt! Du skal ikkje slå under deg annan manns eigedom! Du skal æra far din og mor di! Til det svara den unge mannen: *Alt dette har eg halde frå eg var ung.* Kan du svara like eins? Han

såg berre på den ytre gjerning, og kjende ikkje sitt eige hjarta, som elskar rikdomen og verda meir enn å bli frelst og arva evig liv. Gud ser på synda som set i hjarta, på lysta til synda og det vonde, på kjærleiken til deg sjølv og ditt, som er rota til dei syndene Jesus nemnde. Og du er like skyldig til å lida døden og fortapinga, som om du utførde dei i handling.

Bibelen seier om oss menneske: For det finst ingen forskjell, alle har synda og vantar æra for Gud. (Rom. 3, 22-23). Og i vers 12 står det at Alle er avvikne, dei er duglause vortne alle i hop; det finst ingen som gjer godt, det finst ikkje ein einaste ein. Alle hører me til ei syndig og fortapt aett, og det finst berre ein

einast veg til frelse og redning: «*Og dei vert rettferdigjorde ufortent av hans nåde ved utløysinga i Jesus Kristus.*

Det vil seia å erkjenna i hjarta som røvaren, og i tru venda seg til Jesus og bekjenna det for han og be om nåde og tilgivelse. Der ved nådestolen i trua vil også du finna miskunn og få nåde. Om synda er stor og hesleg, er alltid nåden større.

Den unge mannen gjekk sturen og sorgfull bort, for hans eige var kjærare enn å bli frelst og fri, kjærare enn skatten han skulle få i Himmelen.

Kva vil du gjera? Røvarens vei er den einaste som fører deg saman med Jesus til Paradis.

Amund Lid

Skikket til å ta imot frelseren

Av Øivind Andersen

I Lukkas evangelium 3, 1-2 leser vi: «I det femtende år av keiser Tiberius regjeringsperiode, mens Pontius Pilatus var landshøvding i Judea, og Herodes fjerdingsfyrste i Galilea, og hans bror Filip fjerdingsfyrste i det itureiske og trakonitiske land, og Lysanias fjerdingsfyrste i Abylene, mens Annas og Kaifas var ypperste prester, da kom Guds ord til Johannes, Sakarias sønn, i ørkenen». Amen.

Dette er et underlig ord, synes du. Hva er det egentlig det sier oss? Det høres som en tidsbestemmelse, men det er nok meget mer enn det. Hvis det bare hadde vært om å gjøre å bestemme tiden da døperen Johannes ble født, kunne

det bare ha stått i det femtende året av keiser Tiberius' regjeringsperiode, og det hadde vært en nøyaktig tidsangivelse. Det står da også til å begynne med, og vi har en nøyaktig tidsangivelse, men det står *meget mer* enn det.

Det står fire navn på fjerdingsfyrster, og så står det to navn på ypperstestrester, det betyr at vi her får en karakteristikk av situasjonen i Israel på det tidspunkt da døperen Johannes tråtte frem. Gud selv karakteriserer Israel for oss, hvordan situasjonen egentlig var, hvordan det miljøet Johannes kom til var da Guds ord kom til ham.

Først hører vi disse fire navn, som vi

ser at Israel var et okupert land og nabolandene, okupert av keiseren. Vi hører om landshøvdingen i Judea, vi hører om fjerdingfyrsten Herodes i Galilea, og så hører vi om fjerdingfyrstene Filip og Lysanias i de omkringliggende land. Det betyr altså at Israel er okupert av fiendemakt, det er et folk i nød, et undertrykt folk, et folk som trenger å bli utfriid rent politisk, det er vanskeligheter i Israel nå, en nødssituasjon på så mange måter. Men det er ikke bare det, folket er også et meget religiøst folk, det skjønner vi av at yppersteprestene er nevnt. Nå skulle det imidlertid bare være en yppersteprest etter loven, og han skulle være på livstid. Her er nevnt to, Annas og Kaifas, det var to på denne tid, og det har vi jo også lagt merke til i Jesu lidelseshistorie at også der var desse to yppersteprestene.

Det kommer av at den romerske ørighet hadde blandet seg inn i noe som den ikke hadde noe med. Den likte ikke den ypperstepresten som var, og avsatte ham ganske enkelt, han fikk ikke lov til å fungere som yppersteprest, og så måtte de velge en ny yppersteprest, Kaifas. Det var imot Moseloven, og det viser at folket også på denne måten var i en ser skilt nød, og som viser at folket også på denne måten var i nød og som venter på utfrielse og hjelp.

En skulle tro at et slikt folk skulle være vel skikket til å ta imot Messias. Dette folket, et folk i nød, ett folk som er religiøst og som ber meget til Gud, er ikke et slikt folk vel skikket til å ta imot en frelse? Nei, sier Guds ord, Israel var ikke skikket til å ta imot en frelse.

Dette ordet viser oss noe som vi vel trenger å legge oss på hjerte: Nød, er ikke det samme som mottakelighet for Gud. Det kan komme stor nød blant menneskene, det driver dem ikke til å søke Gud. Ja det står i Johs. openb. at nøden skal bli så stor her i verden at menneskene skal begynne å tygge på sine egne tunger, men, står det, til Gud omvender de seg ikke. Nød på denne måten, gjør ikke menneskene mottakelige for Gud i og for seg, og religiøsitet er ikke det samme som at menneskene søker Gud. De søkte ikke Gud i Israel, ikke den Gud som egentlig var deres Gud, de søkte ikke Gud på den måten og med de midler som Gud hadde gitt dem, de var kommet langt bort fra ham, og til stor avstand fra ham som Gud hadde skjekket dem til frelse.

Det fantes en liten flokk i Israel som virkelig levde med Gud. De ble kalt for de stille i landet. Til dem hørte for eksempel Josef og Maria, og foreldrene til døperen Johannes, presten Sakarias og hans hustru, hørte også til dem, og hyrdene på Betlehemsmarkene hørte også tydeligvis til dem. Det var en liten flokk, og de var meget foraktet, og de ble karakterisert som slike som ventet på Israels trøst, men det var altså et lite mindretall. Disse var mottakelige, men folket i sin alminnelighet var så visst ikke mottakelige for Messias.

I dette folk kommer altså døperen Johannes, og så står det: *Da kom Guds ord til Johannes, Sakarias sønn, i ørkenen, og så kom han rundt og forkynte i hele Judea, og han forkynte omvendelsens dåp til syndernes forlatelse.* I dette nød-

stette folk, og ikke minst i dette religiøse folk, ble Guds ord forkjent til omvendelse. Det var en mann som Gud kom til på en serskilt måte, et vitne oppreist av Gud. Han sier selv, dette vitne, først han skulle åpenbares for Israel, derfor er jeg kommet og dørper med vann. Hvis ikke døperen Johannes hadde kommet, hadde det ikke blitt noen mottakelighet for Jesus i Israel.

Her ser vi noe som er meget viktig: Mottakelighet for Jesus, det skapes av Guds eget ord. Skal vi bli mottagelige for frelsen, og ikke mist for det budskap som julen kommer til oss med, da må Guds ord nå vår samvittighet med sannheten om vår synd, vi må lære å bøye oss for Guds tale når Gud taler til oss om hvordan vi er, om hvordan vi ser ut i Guds lys. Hvordan stiller du deg til den tale? Det var det døperen Johannes gjorde i Israel, han talte til folket om deres synd, og folket begynte å høre, det var mange som hørte, og folket begynte å bekjenne sin synd. De bekjente at de hadde løyet, at de hadde stjålet, at de hadde drevet hor, de hadde vært ulydige mot Gud, de hadde sviktet Guds ord, de hadde fusket, de hadde fart urett frem i handel og vandel, der kom de ut til Johannes og bekjente synd, og han døpte dem med Johanneses dåp til syndernes forlatelse. Og så ble de åpne for budskapet om frelseren, han som er kommet for å ta bort våre synder.

Bekjenner du din synd? er du åpen for Guds tale til deg? om deg selv, har du vanskeligheter med din synd? Ja, jeg kunne spørre deg: Gråter du over din synd noen gang? Det er vel verdt å spør-

re om det i dag. Den som tar imot sannheten om seg selv, om sin synd, han blir mottakelig for Jesus og frelsen, til ham kommer Jesus med budskapet om frelse og forløsning, evig liv, evig frelse.

Derfor sier jeg deg i Jesu navn: Hør Guds ord! når Gud taler til deg om synd, for det er *det* og *det alene* som skaper mottakelighet for Jesus. Men da blir det også virkelig mottakelighet for ham, og da kommer også evangeliet om Jesus inn i ditt hjerte. Amen.

Avskrift etter lydband fra den Lutherske Timen i Norea Radio, med løyve fra Andersen og Norea, ved A.L.

Farlig slagord

Av Carl Fr. Wisloff

Slagord — det er slike korte, knappe satser som biter seg fast i minnet. De er dannet for å påvirke folks tankegang. Slagord kan lett brukes til å *slå* med.

I tiden etter siste krig har vi hatt mange slike slagord som svirrer i luften. Noen av dem har vært farlige, de har gjort skade.

I tiden etter krigen fikk vi stadig høre at «vekkelsens tid er forbti». Vekkelse — det tilhørte en svunnen tid. Samfunnet og menneskene var blitt så kompliserte nå. Noen la ikke skjul på at de var glade for at det var blitt en ny tid i så måte. Det var så mange svakheter ved vekkelsen, slik vi kjente den, sa mange.

Eller de sa at «bedehusets tid er forbti». Det gikk for det samme.

Det er ingen tvil om at disse slagordene påvirket mange tankegang. Mange trodde det de hørte. Og så ventet de ikke vekkelse lenger.

Men disse slagordene er så gale som de kan bli. Vekkelse — det er jo Guds

under når det skjer. Og Gud er fremdeles underets Gud. Og så får vi oppleve at det blir vekkelse her og der — tross det som blir sagt.

Bedehusets tid er ikke forbi. Tenk på de mange nye bedehus som er bygget etter krigen. Tenk på de mange som er ombygget og fornyet. Kan vi få nåde til å arbeide i troskap mot Guds ord, i sannhet og ydmykhet for Guds ansikt, så har bedehuset en rik fremtid.

Men her er flere slagord. Stadig får vi høre at dette eller hint er «kommet for å bli». Og så videre.

Og så tror visst mange at det ligger et *sannhetsbevis* i slagordet. Dette må jo være riktig, for det «er kommet for å bli». Sånn tenker mange.

Men tankegangen er feilaktig. Her er mange ting som er kommet, men som burde vært avvist med en gang. Det er Guds ord som skal bestemme, ikke vår tilvante praksis.

— «Høvdingerens tid er forbi», det er også et slagord. Vi hadde store høvdinger en gang. Hallesby og Hope blir nevnt. Men nå finnes ikke slike mere, sier man.

Har vi ikke høvdinger?

La meg få si tre ting. Den som skriver disse linjer har aldri likt «høvdingtittelen» i kristen sammenheng. Jeg var lei fordi boken om Hallesby fikk titelen «En høvding i Guds rike». Vi skal ikke ha høvdinger, men hyrder, veiledere og profeter. Det vil si slike som har fått et hellig kall fra Gud til å tale hans ord med kraft, og vise hvor veien går.

For det andre: Hallesby og Hope hadde ikke alltid støtte fra alle som bekjente seg som kristne. Det må ingen tro. Her var en god del kritikk den gang også. Ikke alltid var kritikken godartet. Ikke var de to gode menn feilfrie heller. Med ret-

te ærer vi deres minne. Men husk: Ingen blir regnet som riktig stor før han ligger på kirkegården.

Og for det tredje er det galt å undervurdere de ledere vi har i dag. Blant dem som i dag står fremst i rekken har vi unge vitner med kraft i sin forkynnelse, og med klare bibelske holdninger. De kan både tukte og trøste Guds forsamlings. Vi skulle takke Gud for dem og be flittig for dem.

Ropet på «høvdinger» — eller klagen over at vi formentlig ikke har slike — er farlig. På den måten undervurderer vi de veiledere vi faktisk har. Og hva verre er: En ser bare «oppover» mot dem som skulle vise veien. Men vi skulle jo først og fremst spørre oss selv, om vi vil høre Guds ord, og følge det.

Jeremias og Esekiel var store profeter — ikke sant? Men folket hørte ikke på dem. Ansvaret ligger til syvende og sist på hver enkelt av oss.

Tida sin største fare

Skulle du svara på spørsmålet: Kva er tida sin største fare, kva ville du svara då?

Mange ville vel svara atombomba, eller rettare sagt ein atomkrig. Det ville vel vera ein forferdeleg fare for verda og menneske som lever der, men likevel er det ikkje den største fare. *Synda, med alle synda sine fylgjer, er ein mykje større fare for menneske enn atombomba.* Atombomba kan berre drepa eller skada lekamen og livet her på jorda, utover det har den inga makt.

Jesus seier om dette: Men til dykk som er venene min, seier eg: Ottast ikkje dei som dreppa lekamen og sidan ikkje har

makt til å gjera meir! Eg skal syna dykk kven de skal ottast: De skal ottast han som har makt til å drepå og sidan kasta i helvete. Ja, seier eg dykk, han skal de ottast! (Luk. 12,4-5). Det er Gud Jesus talar om her, og grunnen til at me har grunn til å ottast Gud er synda. Gud har dømt alle syndarar til døden, og straffa er å bli kasta i helvete. Nå tenkjer du nok, og mange seier, kan det vera ein rettferdig Gud? er Gud slik vil eg ikkje ha noko med han å gjera. Det er nettopp fordi Gud er rettferdig og heilag at han ikkje toler synd og handlar slik. Du kan nok røma unna han her i livet, men ein dag lyt du møta han, like visst som det er så laga at menneske lyt døy ein gong og deretter kjem dom. Den dagen slep ingen unna, også eg og du lyt møta Gud.

Tenk på kva fylgjer det fekk då Adam og Eva synda, ved å ta ei frukt Gud hadde forbode dei å ta av og eta av. Inga stor synd i det faldne menneske sine augo, men i Guds augo var det ei dødssynd med dei forferdelegaste fylgjer. Dødsdomen var felt og sagt dei før dei synda, og Gud vakjer yver sitt ord og set i verk det han har sagt. Ved denne eine synd kom synd inn i menneskehjarta, og døden ved synda, og dermed inn i verda. Men-

neske blei utvist frå Paradis, og kom under Guds dom og vreide og forbanning. Med smerte skulle kvinnen føda sine barn og Adam skulle eta sitt brød med sveitzen i andletet, og med møda næra seg av jorda i kampen mot torn og tistel og dødens nedbrytande krefter.

William Booth blei ein gong spurd om kva som var tida sin største fare, og svart slik: «Det er religion uten den Hellige Ånd, kristendom uten Kristus, frelse uten gjenfødsle, omvendelse uten sinsforandring, politik uten Gud og himmel uten helvete».

Her har me tida og menneske sin største fare, og det finst berre ein einaste vei bort frå den, og det er ein sann omvendelse til Jesus og hans nåde ved trua. «Fly til den fristaden skjonne, frelserens vunder og sår»!

-d -d.

Songboka

Då nokon enno brukar den gamle songboka og andre den nye, seier vi frå at på sommarskulane i år brukar vi den gamle songboka. Dette for å unngå vanskane med å leita dei fram i både bøkene, og dertil er ikkje songane like i bøkene, eller er borte i den nye.

For leiarane, A.L.